

23.09.2015

Kj/16

§ 229

Valtuutettu Leo Straniuksen aloite kestävyyskriteerien huomioimisesta Helsingin sähkönhankinnassa

HEL 2015-003175 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti katsoa valtuutettu Leo Straniuksen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Kun asiassa oli käyty keskustelua, puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa oli tehty kannatettu ehdotus, jonka hyväksyminen olisi merkinnyt asian käsittelyn keskeyttämistä, minkä vuoksi puheenjohtaja kehotti seuraavia puhujia rajoittamaan puheenvuoronsa kysymykseen asian palauttamisesta kaupunginhallitukselle.

Julistettuaan keskustelun asian palauttamisesta päättyneeksi puheenjohtaja esitti selontekona, että keskustelun kuluessa oli valtuutettu Leo Stranius valtuutettu Veronika Honkasalon kannattamana ehdottanut, että kaupunginvaltuusto päättäisi palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi siten, että kaupunginvaltuusto ohjeistaa hallintokuntia jatkossa ostamaan sertifioitua uusiutuvaa sähköä nykyisten sopimusten päättyessä.

Selonteko myönnettiin oikeaksi.

4 äänestys

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken haluaa jatkaa asian käsittelyä, äänestää jaa; jos ei voittaa, on valtuutettu Leo Straniuksen palautusehdotus hyväksytty.

JAA-ehdotus: Jatko

Ei-ehdotus: Palautetaan valmisteltavaksi siten, että kaupunginvaltuusto ohjeistaa hallintokuntia jatkossa ostamaan sertifioitua uusiutuvaa sähköä nykyisten sopimusten päättyessä.

Jaa-äännet: 43

Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Matti Enroth, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Seppo Kanerva, Helena Kantola, Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Harri Lindell, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Björn Månsson, Terhi Mäki, Sari Mäkimattila,

23.09.2015

Kj/16

Lasse Männistö, Matti Niiranen, Jan D Oker-Blom, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Tomi Sevander, Päivi Storgård, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Pertti Villo, Tuulikki Vuorinen

Ei-äännet: 31

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Yrjö Hakanen, Jasmin Hamid, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Suzan Ikävalko, Sirkku Ingervo, Emma Kari, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Eija Loukoila, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Jukka Relander, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Thomas Wallgren, Tuomo Valokainen, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ville Ylikahri

Tyhjä: 10

Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Minerva Krohn, Otto Lehtipuu, Jape Lovén, Jarmo Nieminen, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti

Poissa: 1

Eero Heinäluoma

Kaupunginvaltuusto oli päättänyt jatkaa asian käsittelyä.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Leo Stranius, valtuustoaloite Kvsto 11.3.2015 asia 30
- 2 Tilakeskuksen lausunto valtuustoaloitteesta
- 3 Helen Oy:n lausunto valtuustoaloitteesta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Valtuutettu Leo Stranius ja 46 muuta valtuutettua esittävät aloitteessa esitetyillä perusteilla, että Helsinki siirtyisi EKOenergia-ympäristömerkin tai vastaavat kriteerit täyttävän uusiutuvan sähkön käyttöön, kun sen sähkön ostosopimus seuraavan kerran uusitaan.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupungin päivitetyn ympäristöpolitiikan (kaupunginvaltuusto 26.9.2012, § 266) mukaan tavoitteena on, että 50 % kaupungin hankintaprosesseista sisältää ympäristökriteerejä vuoteen 2015 mennessä ja 100 % hankintaprosesseista sisältää ympäristökriteerejä vuoteen 2020 mennessä. Ympäristökriteerit voivat olla joko ehdottomia vaatimuksia tai vertailuperusteita. Lisäksi tavoitteena on, että kaikki hallintokunnat ja tytäryhteisöt koulutetaan kestävien hankintojen tekemiseen.

Kaupungin hallintokunnat ja tytäryhteisöt vastaavat sähkön hankinnasta osin itse ja osin sähkö sisältyy vuokraan, jolloin sen hankinnasta vastaa vuokranantaja kuten tilakeskus. Tällä hetkellä uusiutuvaa energiaa hankkivat kaupungin hallintokunnista ainakin liikennelaitos-liikelaitos (HKL), opetusvirasto ja ympäristökeskus.

HKL on hankkinut uusiutuvaa sähköä vuodesta 2012 alkaen. HKL:n sähkön hankintasopimus Helen Oy:n kanssa on voimassa vuoden 2018 loppuun saakka. Sopimuksen puitteissa HKL hankkii Helen Oy:ltä alkuperäsertifioitua pohjoismaista tuuli- ja vesivoimaa. Uusiutuvan sähkön pohjoismaisesta alkuperästä on sovittu Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän kanssa. Nykyisen sopimuskauden päätyttyä tulevaisuuden sähkön kilpailutuksissa HKL pyrkii huomioimaan myös sähköntuotannon ekologiset kriteerit.

Lämmitys- ja sähköenergian hankinta muodostavat merkittävän osan kiinteistöjen ylläpitokustannuksista. Kaupungin suoraan omistamassa tilakannassa tilakeskus hankkii sähkön yleensä silloin kuin kiinteistösähkön osuus on merkittävä (mm. sähkölämmitettävät kohteet) tai kiinteistössä on monta käyttäjää (esimerkiksi korttelitalot ja sairaala-alueet).

Tilakeskus toteuttaa vastuullista energiapolitiikkaa kaupungin strategian mukaisesti tärkeimpänä työkalunaan energian säästö. Tilakeskus osallistuu myös aktiivisesti vaihtoehtoisen energiantuotannon mm. aurinkoenergian käytön sekä kiinteistöjen energiatehokkuuden edelleen kehittämiseen.

Pääosan sähköstä tilakeskus hankkii voimassa olevan sähkösalkku-sopimuksen mukaisesti Helen Oy:ltä. Sähkösalkkusopimuksella sähkö ostetaan pohjoismaisesta sähköpörssistä ja sen tuotantotapa noudattaa sitä, kuinka sähkö Pohjoismaissa tuotetaan. Koska Helsingin Energia -liikelaitos yhtiöitettiin vuoden 2015 alusta lukien, on tilakeskus käynyt hankintakeskuksen kanssa alustavia keskusteluja sähkön hankinnasta keskitetysti kilpailuttamalla. Siirryttäessä kilpailutettuun sähkön hankintaan tulee selvittää, kuinka kilpailutuksessa voidaan ottaa EkoEnergian tai vastaavat ympäristökriteerit huomioon.

Helen Oy on antamassaan lausunnossa todennut, että uusiutuvana myytävän sähkön todentaminen perustuu tänä päivänä säädösmääräyksiin vakioituihin sertifikaatteihin. EkoEnergia on kaupallinen brändi, jossa kaupallinen toimija on asettanut omia lisävaateita ko. energian tuotantokriteerien suhteen.

Ilmastovaikutuksiltaan sertifioitu uusiutuva sähkö sekä kaupallisten brändien toimittama uusiutuva sähkö ovat samanarvoisia eli molemmat ovat nollapäästöisiä. Helen Oy katsoo, että kaupungin asettamien hankintakriteerien olisi tarkoituksenmukaista perustua säädösten mukaisiin menettelyihin eikä kaupallisiin brändinimikkeisiin. Jos halutaan asettaa normaaleja vakioituja sertifikaatteja tiukempia vaateita, tulisi ne yksilöidä sanallisesti, ei kaupallisin erityisbrändein, jotta toimitettava sähkö olisi koostettavissa sähkömarkkinoiden avoimien menettelyiden mukaisesti.

Ympäristölautakunnan lausunnon mukaan kaupungin tulee toimia esimerkkinä ja kaupunginhallituksen tulisi kehottaa hallintokuntia siirtymään uusiutuvan energian käyttöön, kun sähkösopimuksia uusitaan ja niitä kilpailutetaan. Kilpailutuksessa voi käyttää esimerkiksi Ekoenergiamerkinnän kriteereitä. Työn alla olevassa Helsingin kestävien hankintojen oppaassa tullaan ohjeistamaan hallintokuntia uusiutuvan energian hankinnasta. Uusiutuvan sähkön hankinnalla voidaan helposti ja merkittävästi vaikuttaa kaupungin omiin kasvihuonekaasupäästöihin sekä edistää energiantuotannon muutosta kohti päästöttömyyttä sekä luoda puhtaan teknologian työpaikkoja.

Kaupunginhallitus toteaa, että ympäristölautakunnan lausunnossa todetulla tavalla valmisteilla olevassa Helsingin kestävien hankintojen oppaassa tulee ohjeistaa hallintokuntia uusiutuvan energian hankinnasta kaupungin ympäristöpolitiikan tavoitteet huomioon ottaen. Kestävän hankintojen oppaan valmistelun yhteydessä tulee tarkastella myös sitä, voidaanko uusiutuvan energian hankintaan liittyvät tavoitteet saavuttaa säädösmääräyksiin vakioituihin sertifikaatteihin perustuen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

23.09.2015

Kj/16

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Leo Stranius, valtuustoaloite Kvsto 11.3.2015 asia 30
- 2 Tilakeskuksen lausunto valtuustoaloitteesta
- 3 Helen Oy:n lausunto valtuustoaloitteesta

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 14.09.2015 § 850

HEL 2015-003175 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Leo Straniuksen aloitteen loppuun käsitellyksi.

07.09.2015 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liikennelaitos -liikelaitos (HKL) HKL-Infrapalvelut 21.5.2015

HEL 2015-003175 T 00 00 03

HKL:n perustehtävänä on edistää Helsingin seudun toimivuutta, elinvoimaa ja viihtyisyyttä tuottamalla ympäristöystävällisiä ja laadukkaita liikennepalveluita. Ympäristövastuuseen kuuluu, että HKL:n sähköinen raideliikenne on päästötöntä ja se tuotetaan uusiutuvilla energialähteillä tuotetulla sähköllä.

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

HKL on hankkinut uusiutuvaan sähköä vuodesta 2012 alkaen. VV. 2012-2013 uusiutuva sähkö tuotettiin vesivoimalla ja vuodesta 2014 alkaen sitä täydennettiin tuulivoimalla. Matkustajille uusiutuvan sähkön käytöstä on viestitty julistein, metron ja raitiovaunun teippauksin sekä kampanjasivustolla www.matkustapuhtaasti.fi.

HKL:n sähkön hankintasopimus Helen Oy:n kanssa on voimassa vuoden 2018 loppuun saakka. Sopimuksen puitteissa HKL hankkii Helen Oy:lta alkuperäsertifioitua pohjoismaista tuuli- ja vesivoimaa. HKL:n vuotuinen sähkönkulutus on 110-120 GWh ja Länsimetron avauduttua se tulee nousemaan noin 140-150 GWh:iin. Sähkön hankinnasta tuulivoiman osuus on 40-50% ja vesivoiman osuus 50-60%. Uusiutuvan sähkön pohjoismaisesta alkuperästä on sovittu Helsingin seudun liikenne HSL-kuntayhtymän kanssa.

HKL:lla ollaan tietoisia sekä vesi- että tuulivoiman haitallisista vaikutuksista luonnolle ja eläimistöille ja näistä haitallisista vaikutuksista myös julkisesti viestimme esimerkiksi ympäristöraportissa, kampanjasivustolla ja sosiaalisessa mediassa. Nykyisen sopimuskauden päätyttyä tulevissa sähkön kilpailutuksissa HKL pyrkii huomioimaan myös sähköntuotannon ekologiset kriteerit.

HKL:n oman hajautetun sähköntuotannon mahdollisuuksia kartoitetaan jatkuvasti. Kaukokylmä käytössä yhden HKL:n Kalasataman sähkökeskuksen viilennyksessä ja kaukokylmän käytön laajentamista harkitaan sitä mukaa kun sähkökeskuksia rakennetaan tai peruskorjataan.

Perustelut

Kaupunginkanslia pyytää Helsingin kaupungin liikennelaitos –liikelaitokselta (HKL) lausuntoa valtuustoaloitteesta 21.5.2015 mennessä. Aloitteen on allekirjoittanut 46 kaupunginvaltuutettua.

Lisätiedot

Eeva Heckwolf, ympäristöinsinööri, puhelin: 310 34815
[eeva.heckwolf\(a\)hel.fi](mailto:eeva.heckwolf(a)hel.fi)

Ympäristölautakunta 19.05.2015 § 204

HEL 2015-003175 T 00 00 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon.

Helsingin kaupungin ympäristöpolitiikan (Kvsto 26.9.2012) mukaan tavoitteena on, että vuonna 2015 vähintään 50 % kaupungin

23.09.2015

Kj/16

hankintaprosesseista ja vuonna 2020 kaikki kaupungin hankintaprosessit sisältävät ympäristökriteerejä. Helsingin kaupungin ympäristöpolitiikan tavoitteena on myös, että kaikki virastot sisällyttävät ympäristöjohtamiseensa ympäristöjärjestelmien periaatteet vuoteen 2020 mennessä.

Helsingin kaupunki on allekirjoittanut energiatehokkuussopimuksen (KETS) valtion kanssa. Sopimukseen kuuluu myös uusiutuvan energian edistäminen niin omassa tuotannossa kuin energian hankinnassa sekä uusiutuvan energian edistäminen koulutus, kasvatusta ja kehityshankkeiden avulla.

Helsingin virastot ja tytäryhteisöt vastaavat osin itse sähkön hankinnasta ja osin sähkö sisältyy vuokraan, jolloin sen hankinnasta vastaa vuokranantaja kuten tilakeskus. Tällä hetkellä uusiutuvaa energiaa hankkivat ainakin ympäristökeskus, opetusvirasto ja liikennelaitos (HKL).

Tapoja hankkia uusiutuvaa sähköä on useita. Ympäristökeskus on kilpailutuksessaan vaatinut tuuli- tai biopolttoaineilla tuotettua sähköä. Vesivoimaa ei hyväksytty, koska se kannattaa tuottaa joka tapauksessa eikä se siten lisää uusiutuvan energian tuotantoa. Opetusvirasto ja HKL hankkivat pohjoismaisilta sähkömarkkinoilta takuutodistuksia eli sertifikaatteja uusiutuvasta energiasta kulutuksensa verran. HKL on lisäksi määritellyt hankinnan jakaumaksi 50 % vesisähköä ja 50 % tuulisähköä. Sähkönmyyjäyhtiöt kauppaavat lukuisia erilaisia sähkötuotteita vihreänä tai muunlaisena vastaavana sähkönä. Suomessa ja monessa muussa maassa on käytössä energian ympäristömerkki Ekoenergia, joka takaa puolueettoman valvonnan ja sen että energia täyttää asetetut ekologiset kriteerit.

Helsinki pääkaupunkina on esimerkkinä isoille yrityksille ja muille kunnille. Eräät isot yritykset ovat toivoneet, että kaupunki ottaisi kantaa siihen, mikä ja miten tuotettu vihreä sähkö olisi luotettavaa ja kaupunki itse hankkisi sertifioitua ekosähköä tai tuuli-aurinkovoimalla tms. uusiutuvalla tuotettua sähköä ja kertoisi avoimesti perusteet. Helsingin kaupungin ja elinkeinoelämän ilmastokumppanuusverkostossa on yli 50 yritystä ja yhteisöä. Niistä noin 10 ilmoitti viime vuonna ostavansa vihreää sähköä. Neljällä oli myös jotain omaa uusiutuvan energiaan tuotantoa. Sähkön kilpailuttaminen on yleistä Suomen kunnissa, mutta vain harvat ovat sisällyttäneet siihen ekologisia kriteereitä. Kaupungeista uusiutuvan energian on valinnut ainakin Jyväskylä ja Turku.

Ympäristölautakunnan mielestä kaupungin tulee toimia esimerkkinä ja kaupunginhallituksen tulisi kehottaa hallintokuntia siirtymään

23.09.2015

Kj/16

uusiutuvan energian käyttöön, kun sähkösopimuksia uusitaan ja niitä kilpailutetaan. Kilpailutuksessa voi käyttää esimerkiksi Ekoenergia-merkinnän kriteereitä. Juuri työn alla olevassa Helsingin kestävien hankintojen oppaassa tullaan ohjeistamaan hallintokuntia uusiutuvan energian hankinnasta. Uusiutuvilla tuotetun sähkön hankinnalla voidaan helposti ja merkittävästi vaikuttaa omiin kasvihuonekaasupäästöihin sekä edistää energiantuotannon muutosta kohti päästöttömyyttä sekä luoda puhtaan teknologian työpaikkoja.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Jari Viinanen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31519
jari.viinanen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566